

Un estudi recomana excloure i allunyar els parcs eòlics marins de les zones protegides de la Mediterrània

Hi participen científics de l'UdG, el CEAB-CSIC de Blanes, l'Institut de Ciències del Mar i la UB

Un parc eòlic marí ACN.

Nou científics de la Universitat de Girona (UdG), el Centre d'Estudis Avançat de Blanes (CEAB-CSIC), l'Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC) i la Universitat de Barcelona (UB) recomanen excloure i allunyar els parcs eòlics marins de les àrees protegides de la Mediterrània. L'estudi, que s'ha publicat a la revista 'Science of the Total Environment' i que pren com a cas el parc projectat al golf de Roses, remarca els "greus impactes" que aquestes instal·lacions poden provocar sobre la biodiversitat marina i el paisatge.

Al document, l'equip científic presenta una primera avaluació dels impactes ambientals potencials dels grans parcs eòlics a la

Mediterrània i, en especial, a zones d'elevada fragilitat ecològica i alt valor paisatgístic.

L'estudi ha revisat prop de 150 treballs d'arreu i la diagnosi vol ser una eina "útil" per a altres indrets de la Mediterrània i altres mars i oceans del món on conflueixin un patrimoni natural excepcional, una elevada biodiversitat, l'existència d'àrees marines protegides, un paisatge valuós, i unes activitats pesqueres i turístiques importants a nivell local.

Amb aquest estudi, l'equip analitza per primer cop i de manera integral els diversos impactes que aquestes instal·lacions poden tenir sobre tota la columna d'aigua: des del plàncton fins al fons marí, i des de peixos i crustacis importants per a la pesca fins a espècies sensibles i protegides com ara balenes, dofins, tortugues i algunes aus marines.

L'article destaca que els grans parcs eòlics marins poden comportar "greus riscos ambientals per al fons marí i la biodiversitat de moltes zones de la Mediterrània a causa de les particulars característiques ecològiques i socioeconòmiques i la vulnerabilitat d'aquesta mar semi-tancada". Els autors de l'estudi argumenten que "no es poden importar directament models com els de la Mar del Nord", on ja s'han instal·lat molts parcs eòlics marins.

Per als biòlegs i ecòlegs marins, oceanògrafs, geògrafs i físics que signen l'article, el Mediterrani té unes característiques especials per la seva "plataforma continental més estreta però més heterogènia i una proporció d'espècies i hàbitats amenaçats més elevada que en les mars del nord d'Europa".

D'altra banda, l'estudi recorda que les estructures dels aerogeneradors són complexes i que, sota l'aigua, els parcs eòlics flotants, requereixen d'amarratges i ancoratges de grans dimensions que poden "afectar la integritat del fons marí". "Els mamífers marins poden xocar o enredar-se amb aquest cablejat. A més, el soroll generat pels parcs eòlics s'acumula amb altres sons procedents d'activitats humanes, com ara la navegació, i impacta en el comportament dels mamífers marins", detallen.

A més, remarquen que aquestes plataformes surants són també un pol d'atracció d'espècies invasores o

“oportunistes” que “poden alterar el fràgil balanç local de biodiversitat”. Aquest fet és “especialment preocupant” per als investigadors perquè la Mediterrània és la mar europea més afectada per l’arribada d’aquestes espècies exòtiques.

Els aerogeneradors flotants, que acostumen a tenir més de 250 metres d’alçada, poden “modificar” la dinàmica de corrents atmosfèrica i oceànica locals, i “disminuir la disponibilitat de nutrients per al plàncton” perquè la disminució del vent fa que la columna d’aigua es barregi menys. Aquest fet pot afectar la producció en un mar “típicament pobre comparat amb altres mars i oceans com l’Atlàntic Nord o la Mar del Nord”.

L’estudi també reivindica la necessitat de mantenir la biodiversitat marina per lluitar contra el canvi climàtic i mitigar els seus efectes. Segons els autors, s’ha demostrat que els hàbitats marins tenen un gran potencial d’emmagatzematge de carboni i constitueixen una solució a aquesta problemàtica que es basa en la mateixa natura. Segons l’equip científic, els ecosistemes amb major biodiversitat solen ser més resistents als impactes del canvi climàtic.

Els autors de l’article estimen que els impactes ecològics dels parcs eòlics marins serien “especialment severos” en zones de gran biodiversitat i fragilitat com Cap de Creus i golf de Roses. En aquest punt, recorden, hi conflueixen fins a vuit àrees marines protegides reconegudes nacionalment i internacional. Segons els acords internacionals, cal protegir un mínim del 30 % dels mars i oceans de cares al 2030. Els investigadors assenyalen que, actualment, a l’Estat espanyol aquesta xifra representa el 12 %.

L’estudi alerta, a més, dels riscos d’accidents associats a fenòmens meteorològics extrems, que cada vegada seran més habituals amb el canvi climàtic. També adverteix dels problemes “inherents” als mateixos aerogeneradors, com ara la caiguda de l’estructura a mar i el xocs de vaixells. I subratlla que aquests projectes comporten la “industrialització de la costa en zones d’alt valor paisatgístic”.

En aquest sentit, consideren que, d’una banda, caldria ampliar la capacitat dels ports propers per a la logística relacionada amb la construcció i el manteniment dels parcs eòlics marins. I, de l’altra, els mateixos ports albergarien les infraestructures de producció d’energia a partir d’hidrogen, que poden comportar riscos específics sobre el medi ambient relacionats amb l’ús de l’aigua i del sòl, l’alliberament de salmorra o les fuites d’hidrogen, entre d’altres.

Afectacions a tot el prelitoral Finalment, l’estudi alerta que els impactes no es limitaran només a la costa, sinó també als municipis del prelitoral. “Aquestes poblacions hauran d’acollir infraestructures (carreteres d’accés, subestacions, línies de transmissió d’electricitat o estructures temporals) que poden malmetre ecosistemes fràgils com, per exemple, aiguamolls”, afegixen.

El treball científic posa de manifest també que l’exclusió de l’activitat pesquera, inclosa la pesca artesanal, de les zones afectades pels parcs eòlics marins pot tenir conseqüències econòmiques, socials i ambientals sobre la indústria pesquera, les comunitats costaneres que depenen d’aquest sector i la societat en general. A més, remarquen, els sons, vibracions i els camps electromagnètics dels cables poden fer minvar les captures.

L’estudi es tanca amb diverses recomanacions per als responsables polítics amb l’objectiu de “racionalitzar la carrera de propostes d’eòlica marina a la Mediterrània per part d’empreses energètiques”. En primer lloc, demanen aplicar el Principi de Precaució “per garantir el nivell més elevat de protecció del medi ambient mitjançant la presa de decisions preventives en cas de riscos ambientals evidents com és el cas de la Costa Brava”.

L’estudi també insisteix que cal complir els mandats de la Unió Europea en relació amb l’economia Blava. Els

científics advoquen per considerar “l'enfocament ecosistèmic”. És a dir, que no només es tinguin en compte la diversitat d'espècies i hàbitats, sinó també les funcions ecològiques per a diferents espècies (zones d'alevinatge, zones d'alimentació, zones de posta, corredors de migració, etcètera) i els béns i serveis dels ecosistemes associats.

Publicat a:

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/11-mediambient/2103534-un-estudi-recomana-excloure-i-allunyar-els-parcs-ecolocs-marins-de-les-zones-protegides-de-la-mediterrania.html>